

Spatial analysis of divorce distribution in Iranian provinces using geographic information system

Mohammad Ali Elahi Churan¹, Mohammad Taghi Heidari², Hossein Khorshidi³, Mahbobeh Zafarie⁴

1. (Corresponding Author) *Department of Geography And Urban Planning, Ferdowsi University of Mashhad, Iran*

Email: mohammadali68elahi@yahoo.com

2. *Department of Geography and Urban Planning, Zanjan University, Zanjan, Iran.*

Email: mt.heydari@znu.ac.ir

3. *Department of Law, Payam Noor University, Tehran, Iran*

Email: hosein.khorshidi@gmail.com

4. *Department of Social Sciences- Sociology, Shushtar Branch, Shushtar Islamic Azad University, Iran*

Email: zafarymahbobe@yahoo.com

Article Info

Article type:
Research Article

Article History:

Received:

5 March 2022

Received in revised form:

18 November 2023

Accepted:

18 November 2023

Keywords:

*Divorce,
Moran Spatial Analysis,
Nearest Neighbor,
Iran. Social Security,
Lisrel Software,
Nowshahr City.*

ABSTRACT

The issue of divorce in Iran, as one of the serious social harms along with poverty, unemployment, marginalization, and addiction, stands out in most of the speeches of officials and analyses of social pathologists and various specialists in psychological and social issues. To the extent that identifying the situation and designing divorce prevention mechanisms have become two of the main missions of all the country's cultural institutions. Therefore, the present study aims to analyze the spatial distribution of divorce in the provinces of Iran. The research's statistical population is the yearbook of the population until 2015. The present article is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in terms of method. Moran's autocorrelation and nearest neighbor method has been used for data analysis in spatial analysis in ArcGIS software environments with hot and cold spots. The results indicate a significant difference in divorce rates in the study area. So, the northwest of the country has cold spots that indicate the low level of divorce in this area, but this situation is different in the eastern part of the country. The hot spots of divorce in the country are formed in this area, which indicates the high incidence of d

ivorce in this area. Therefore, to take the necessary measures to reduce the phenomenon of divorce in the province, it seems necessary to plan carefully to reduce the factors.

Cite this article: Elahi Churan, M. A., Heidari, M.T., Khorshidi, H., & Zafarie, M. (2024). Spatial analysis of divorce distribution in Iranian provinces using geographic information system. *Human Geography Research Quarterly*, 56 (3), 17-33.

<http://doi.org/10.22059/jhgr.2022.340079.1008459>

Extended Abstract

Introduction

The family has been introduced as a social institution resulting from the marriage bond between a man and a woman and is classified as individual and personality. Sometimes, couples face problems in their marital relations that cause them to have conflicts. A person's general evaluation of the marital relationship and the fulfillment of the personal needs, desires, and wishes of the couple determines the level of satisfaction or dissatisfaction with the marital relationship; on the other hand, disagreement is normal in any marital relationship and marital conflicts are one of the common problems of couples, in today's world. Therefore, some call divorce liberating in these circumstances. Divorce means the collapse of the most important institution of socialization in human society. This phenomenon is one of the realities that the family institution in today's world experiences widely. However, this does not mean that the family has not faced this phenomenon in the past. Nevertheless, divorce, like all other phenomena in today's world, has changed in nature and is more of an optional choice; therefore, in Iran, due to the rapid growth of the population during the past decades, there have been consequences such as increased rent living, marginalization, selling body parts, malnutrition, increased begging in the city, child labor, increased hand-selling, and finally divorce and the collapse of foundations. In order to plan and organize the situation of people experiencing poverty, one must first gain the necessary knowledge of their location and spatial distribution in Iran and then solve this challenging problem of the provinces with detailed planning so that the complications and negative consequences can be avoided. Poverty at the provincial level, including divorce, was prevented or moderated. Usually, in social sciences, the number of marriage and divorce cases and their causes and results are investigated. However, geographical discussions emphasize the location of damage in the country's provinces and its contexts. Hence, the purpose of this research is to investigate the geographical distribution. Divorce is in the

provinces of Iran. Therefore, it is tried to investigate the distribution of divorce at the level of the provinces so that the country's administration, social institutions, and charitable organizations can help the target groups with precision and proper planning and take effective steps to reduce the social damage of divorce.

Results and discussion

The lowest divorce rate belongs to Sistan and Baluchistan, Semnan, Chahar Mahal, and Bakhtiari provinces. On the other hand, the highest divorce rate belongs to Tehran, Razavi Khorasan, and North Khorasan provinces. Graphical statistical models were used based on the mean center test and standard deviation ellipse. The average center specifies the central location as the basis of all social damage locations. The standard deviation ellipse, using the standard deviation of the distance of each divorce to the center of the average, determines its dispersion, direction, and position. The average divorce occurred in Isfahan province. The ellipse of the standard deviation of the total divorce under investigation has much accumulation; this shows that the divorce complex is in the direction of the southeast to the northwest, so with a probability of 99%, 70% of the divorce area is 6.368836.

Conclusion

The results indicated that most divorce spots in the east are in Razavi, South, and North Khorasan provinces due to the size of the provinces and population. Also, most of the cold spots are in the northwestern provinces. It can be said that in the upper and middle classes, the main issue is not economy and livelihood but cultural factors related to changes in society's values and attitudes, including in the field of marriage, giving priority to the family, and having a negative perception of divorce, which conflicts with the research findings. Akhoi Samrin's research in 2016 showed that the lack of love and intimacy is the central category of AI. It is similar to the research findings. The category of not being ready for marriage and not going through the marriage process is one of the causal conditions for collapsing marriages.

Cultural issues and economic issues were placed under the intervening conditions and categories such as addiction, inappropriate current family structure, lack of marital compatibility, sexual factors and problems, inappropriate relationship with the main families, family history, and personality problems were among the background factors effective in divorce. The results showed that the use of ineffective communication and emotional strategies led to consequences such as feeling tired, lonely, hopeless, hatred for one's spouse, and finally, the desire for divorce, which conflicts with the research findings. The main limitation of the research is the non-cooperation of the country's civil registration organizations, the General Justice, and other related organizations and not providing information about divorce constant problems in the geographic information system software (Crack). As a result, the country's hot spots and centers of divorce have been formed in this region of the northeast and east of the country, and it is indicative of the high incidence of divorce in this region. Therefore, to take the necessary measures to reduce the phenomenon of divorce in the province, it seems necessary to plan carefully to reduce the factors.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work declaration of competing interest none.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

تحلیل فضایی پراکنش طلاق در استان‌های ایران با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی

محمدعلی الهی چورن^۱، محمدتقی حیدری^۲، حسین خورشیدی^۳، محبوبه ظفری^۴

۱- نویسنده مسئول، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: mohammadali68elahi@yahoo.com

۲- گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه زنجان، زنجان، ایران. رایانامه: mt.heydari@znu.ac.ir

۳- گروه حقوق، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: hosein.khorshidi@gmail.com

۴- گروه علوم اجتماعی- جامعه‌شناسی، واحد شوشتر، دانشگاه آزاد اسلامی، شوشتر، ایران. رایانامه: zafarymahbobe@yahoo.com

چکیده

اطلاعات مقاله

مسئله طلاق در ایران، به‌مثابه یکی از آسیب‌های اجتماعی جدی در کنار فقر، بیکاری، حاشیه‌نشینی و اعتیاد، در اغلب سخنرانی‌های مسئولان و تحلیل‌های آسیب‌شناسان اجتماعی و متخصصان مختلف مسائل روانی و اجتماعی خودنمایی می‌کند. تا جایی که شناسایی وضعیت و طراحی سازوکارهای بازدارندگی از طلاق، به یکی از مأموریت‌های اصلی همه نهادهای فرهنگی کشور تبدیل شده است. از این‌رو هدف پژوهش حاضر تحلیل فضایی پراکنش طلاق در استان‌های ایران می‌باشد. جامعه آماری تحقیق کلیه استان‌های کشور بر اساس آمار سال ۱۳۹۵ است. مقاله حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی - تحلیلی است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از مدل‌های تحلیل فضایی در محیط نرم‌افزار ArcGIS با روش لکه‌های داغ و سرد، خودهمبستگی موران و نزدیک‌ترین همسایگی استفاده شده است. نتایج حاکی از آن است که تفاوت معناداری در توزیع فضایی طلاق در محدوده مورد مطالعه وجود دارد. به‌طوری‌که، شمال غربی کشور به‌عنوان نقاط سرد می‌باشد که نشان‌دهنده پایین بودن سطح طلاق در این محدوده است. اما این وضعیت در بخش شرق کشور متفاوت است. در واقع نقاط داغ و کانون طلاق کشور در این محدوده شکل گرفته و گویای بالا بودن وقوع طلاق در این محدوده است. یافته‌ها بیانگر تفاوت‌های معنادار فضایی در خصوص پراکنش طلاق در سطح کشور است. که توجه به این موضوع از الزامات مهم در راستای برنامه‌ریزی به‌منظور کاهش طلاق در سطح کشور است.

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۰/۱۲/۱۴

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۲/۰۸/۲۷

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۲/۰۸/۲۷

واژگان کلیدی:

طلاق،
تحلیل فضایی موران،
نزدیک‌ترین همسایه،
ایران.

استناد: الهی چورن، محمدعلی؛ حیدری، محمدتقی؛ خورشیدی، حسین و ظفری، محبوبه. (۱۴۰۳). تحلیل فضایی پراکنش طلاق در استان‌های ایران با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی. *فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای انسانی*، ۵۶ (۳)، ۱۷-۳۳.

<http://doi.org/10.22059/jhgr.2022.340079.1008459>

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

© نویسندگان

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

۱۱
۱۲
۱۳

مقدمه

- ۱
- ۲ خانواده را موسسه یا نهاد اجتماعی معرفی کرده‌اند که ناشی از پیوند زناشویی زن و مرد است. طلاق که آثار منفی آن بر
- ۳ همگان آشکار است، در پی عوامل مختلفی رخ می‌دهد که می‌توان آن را به عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، فردی و
- ۴ شخصیتی دسته‌بندی کرد (مؤمنی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۹). گاهی زوجین در روابط زناشویی با مشکلاتی روبرو می‌شوند
- ۵ که آن‌ها را دچار تعارض می‌کند. ارزیابی کلی فرد از رابطه زناشویی و وضعیت برآورده شدن نیازها، خواسته‌ها و آرزوهای
- ۶ شخصی زوجین، میزان رضایت و یا نارضایتی از رابطه زناشویی را تعیین می‌کند از طرفی عدم توافق در هر رابطه
- ۷ زناشویی طبیعی است و تعارضات زناشویی یکی از مشکلات شایع زوجین در دنیای امروز است. بنابراین بعضی طلاق را
- ۸ در این شرایط رهایی‌بخش می‌خوانند (نیازی، ۱۳۹۹: ۸۵). امروزه جامعه انسانی شاهد افزایش روزافزون میزان طلاق در
- ۹ جامعه است که به مقدار زیادی هم‌زمان با حضور مدرنیته در بیشتر جوامع از میزان قبح آن کاسته شده و به‌عنوان یک‌راه
- ۱۰ حل اجتماعی پذیرفته‌شده برای ازدواج‌هایی است که با موفقیت قرین نیست و در بسیاری از کشورها احساسات عمومی،
- ۱۱ تغییر و تحول قوانین را به نفع انجام طلاق تحمل کرده است (بنی‌هاشمی، ۱۳۹۷: ۱۸۲). طلاق به معنای فروپاشی
- ۱۲ مهم‌ترین نهاد جامعه‌پذیری در جامعه انسانی است. این پدیده از جمله واقعیت‌هایی است که نهاد خانواده در دنیای امروز،
- ۱۳ به‌طور گسترده‌ای آن را تجربه می‌کند، البته این بدان معنا نیست که خانواده در گذشته با این پدیده مواجه نبوده است.
- ۱۴ ولیکن طلاق نیز مانند تمام پدیده‌های دیگر در دنیای امروز تغییر ماهیت یافته است و بیشتر یک گزینه اختیاری است
- ۱۵ (حسینی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۰). لذا طلاق یکی از مسائل اجتماعی است که از ساختار جامعه متأثر است. منشأ اصلی
- ۱۶ تغییر و تحول در نظام اجتماعی، یعنی شهرنشینی و صنعتی شدن باعث افزایش تسهیلات زندگی، ارتقا سواد و آموزش،
- ۱۷ بهبود امکانات زندگی، کاهش مرگ‌ومیر اطفال، افزایش طول عمر و هم‌زمان با آن تغییر ذهنی و ایدئولوژیکی، نهاد
- ۱۸ خانواده را نیز مانند سایر نهادها تحت تأثیر قرار داده است (حاتمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۵).
- ۱۹ مسئله طلاق در ایران، به‌مثابه یکی از آسیب‌های اجتماعی جدی در کنار فقر، بیکاری، حاشیه‌نشینی و اعتیاد، در اغلب
- ۲۰ سخنرانی‌های مسئولان و تحلیل‌های آسیب‌شناسان اجتماعی و متخصصان مختلف مسائل روانی و اجتماعی خودنمایی
- ۲۱ می‌کند. تا جایی که شناسایی وضعیت و طراحی سازوکارهای بازدارندگی از طلاق، به یکی از مأموریت‌های اصلی همه
- ۲۲ نهادهای فرهنگی کشور تبدیل شده است. در بند ۱۳ سیاست‌های کلی خانواده که در شهریور ۱۳۹۵ از طرف رهبری ابلاغ
- ۲۳ شد، به پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و عوامل تزلزل نهاد خانواده به‌ویژه موضوع طلاق و جبران آسیب‌های ناشی از
- ۲۴ آن با شناسایی مستمر عوامل طلاق و فروپاشی خانواده و فرهنگ‌سازی کراهت طلاق» اشاره شده است. نمایندگان
- ۲۵ مجلس در جریان بررسی لایحه برنامه ششم توسعه، سازمان بهزیستی را مکلف کردند که با زمینه‌سازی لازم از طریق
- ۲۶ مرکز فوریت‌های اجتماعی و مددکاری و مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی و گسترش دادن خدمات با کمک نهادهای
- ۲۷ مردمی، از بحران‌های خانوادگی و وقوع طلاق پیشگیری کند و نرخ طلاق را تا ۵ سال آینده به ۲۰ درصد کاهش دهد
- ۲۸ (جوادی یگانه و علمدار، ۱۳۹۹: ۱۵۴). بر اساس آمار سازمان ثبت‌احوال کشور، در سال ۱۳۸۵، ۹۴۰۳۹ واقعه طلاق
- ۲۹ ثبت شده است. این آمار در سال ۱۳۹۰، افزایش زیادی داشته و به ۱۴۳۸۴۱ واقعه می‌رسد. در سال ۱۳۹۲ همچنان این
- ۳۰ افزایش سیر صعودی داشته و تعداد طلاق به ۱۵۵۳۶۹ واقعه می‌رسد. بر اساس آمار این سازمان در سال ۱۳۹۰ در هر
- ۳۱ ساعت به‌طور متوسط ۱۰۰ واقعه ازدواج و ۱۶ واقعه طلاق ثبت شده است. این در حالی است که در سال ۱۳۹۳ در هر
- ۳۲ ساعت ۸۳ مورد ازدواج و ۱۹ طلاق ثبت شده است. طبق آمار سال ۱۳۹۶، میزان طلاق نسبت به سال ۹۵، ۱/۵ درصد

- ۱ افزایش داشته و به میزان ۱۷۶,۹۲۲ رسیده است. بنابراین آمار نشان از سرعت افزایش آن است (ایمان زاده و همکاران،
- ۲ ۱۳۹۸: ۲۶).
- ۳ برای برنامه‌ریزی و سروسامان دادن به وضعیت فقیران، ابتدا باید از موقعیت و پراکنش فضایی آنان در ایران آگاهی
- ۴ لازم را به دست آورد و سپس با برنامه‌ریزی دقیق به حل این معضل چالش‌برانگیز پرداخت تا بتوان از عوارض و
- ۵ پیامدهای منفی گسترش پدیده فقر در سطح استان‌ها از جمله طلاق جلوگیری کرد و یا حداقل آن را تعدیل داد. معمولاً در
- ۶ حوزه علوم اجتماعی تعداد موارد ازدواج و طلاق و علل و نتایج آن بررسی می‌گردد، اما در مباحث جغرافیایی، مکان وقوع
- ۷ آسیب‌ها در استان‌های کشور و زمینه‌های آن مورد تأکید قرار می‌گیرد. لذا هدف این پژوهش، بررسی پراکندگی
- ۸ جغرافیایی طلاق در استان‌های ایران است. بنابراین سعی می‌گردد پراکنش طلاق در سطح استان‌ها مورد بررسی قرار گیرد
- ۹ تا مدیریت کشور و نهادهای اجتماعی و سازمان‌های خیریه بتوانند با دقت و برنامه‌ریزی مناسب، گروه‌های هدف را یاری
- ۱۰ نموده و در جهت کاهش آسیب‌های اجتماعی طلاق گام‌های مؤثری بردارند.
- ۱۱ با توجه به اهمیت پژوهش در این زمینه مطالعات متعددی صورت گرفته است که به شرح زیر می‌باشد:
- ۱۲ چابکی در سال ۱۳۹۲ در تحقیقی تحت عنوان مطالعه بین نسلی رابطه نگرش به طلاق و کارکردهای خانواده در زنان
- ۱۳ شهر تهران به این نتیجه رسیده است که ارزش‌های مرتبط با نقش‌های خانوادگی و کارکردهای خانواده دست‌خوش تغییر
- ۱۴ شده است؛ به این معنا که بین دیدگاه دو نسل، در ارتباط با کارکردهای اساسی خانواده، شکاف عمیقی وجود دارد.
- ۱۵ همچنین تلقی نسل جوان از طلاق، متفاوت از نسل گذشته است، به طوری که از نظر درصد جالب توجهی از بانوان نسل
- ۱۶ جوان، طلاق امری مذموم و ناپسند به شمار نمی‌آید.
- ۱۷ فیروز جانیان در سال ۱۳۹۵ در تحقیقی تحت عنوان تحلیل جامعه شناختی طلاق عاطفی در میان زوجین شهر نوشهر
- ۱۸ به این نتیجه رسیده است که طلاق عاطفی با متغیرهایی چون عدم همفکری مشترک، عدم همگامی مشترک، عدم
- ۱۹ هم‌بختی مشترک و عدم همدلی مشترک رابطه‌ای معنادار دارد. همچنین با توجه به مدل ساختاری ارائه شده همه این
- ۲۰ متغیرها ۵۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته (طلاق عاطفی) را تبیین کرده‌اند.
- ۲۱ زارعان در سال ۱۳۹۶ در تحقیقی تحت عنوان فرا تحلیل عوامل مؤثر بر طلاق (مروری بر مطالعات ثبت شده در دهه
- ۲۲ اخیر) به این نتیجه رسیده است که بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی در ارتباط با مقوله طلاق بیشترین اهمیت را داشته
- ۲۳ است و از بین عوامل اجتماعی مورد بررسی ضعف زوجین در میزان کیفیت روابط اجتماعی با ۰,۴۰۵۱۷ و متغیر مشارکت
- ۲۴ اجتماعی با ۰,۴۰۵۷۸ بیشترین نقش را در ناپایداری زندگی زناشویی ایفا می‌کنند .
- ۲۵ حسنی و همکاران در سال ۱۳۹۳ در تحقیقی تحت عنوان پیامدهای طلاق برای زنان مطلقه شهر مشهد (یک پژوهش
- ۲۶ کیفی) به این نتیجه رسیده‌اند که علی‌رغم مشکلات فراوانی که طلاق برای زنان به دنبال دارد پیامدهای مثبتی نیز برای
- ۲۷ آنان به همراه دارد. هرچند که هنوز هم تمامی زنان نیاز به حمایت را احساس می‌کنند و از تنهایی در زندگی به شدت
- ۲۸ ناراحت‌اند. تعداد زیادی از زنان با وجود مشکلات بسیاری که در زندگی قبلی داشته‌اند اما هم چنان تمایل به ازدواج مجدد
- ۲۹ دارند و این امر نشان‌دهنده پایداری زنان به خانواده و ارزشمند دانستن خانواده برای آنان است. زنانی که به علت دارا
- ۳۰ بودن حضانت فرزند امکان ازدواج برایشان فراهم نیست، با وقف خود برای فرزندانشان سعی می‌کنند از برچسب خوردن
- ۳۱ در جامعه رهایی یابند.

- ۱ احمدی خویی و همکاران در سال ۱۳۹۷ در تحقیقی تحت عنوان تدوین بسته آموزشی پیشگیری از طلاق و تعیین
- ۲ اثربخشی آن بر صمیمیت و کیفیت ارتباط زوجین به این نتیجه رسیده است که تدوین بسته آموزشی پیشگیری از طلاق
- ۳ و تعیین اثربخشی آن بر صمیمیت و کیفیت ارتباط زوجین می‌شود.
- ۴ بهادری و همکاران در سال ۱۴۰۰ در تحقیقی تحت عنوان ارتباط فضای مجازی و طلاق عاطفی همسران به این
- ۵ نتیجه رسیده است که نتایج پژوهش نشان داده است که، ۹۶ درصد از همسران از فضای مجازی استفاده می‌کنند و
- ۶ میزان طلاق عاطفی در حد متوسط است. همچنین نتایج نشان داده است که بین استفاده از فضای مجازی و طلاق
- ۷ عاطفی همسران (۰/۱۱۹-)، بین فضای مجازی و صمیمیت همسران (۰/۳۲۷-)، و بین فضای مجازی و رضایت جنسی
- ۸ زوجین (۰/۱۷۸-) رابطه منفی و معناداری وجود دارد. درحالی‌که بین استفاده از فضای مجازی و تعهد همسران رابطه
- ۹ معناداری مشاهده نشده است. همچنین بین نوع عضویت در فضای مجازی و طلاق عاطفی، و نوع سرگرمی و استفاده از
- ۱۰ فضای مجازی و طلاق عاطفی همسران رابطه معکوس و معناداری وجود دارد.
- ۱۱ روی (۲۰۱۱)، در مطالعه‌ای با عنوان «نرخ بیکاری و طلاق» به بررسی اینکه آیا تغییرات بیکاری بر احتمال طلاق
- ۱۲ زوج‌های متأهل تأثیری دارد یا خیر، می‌پردازد. این مطالعه در کشور استرالیا انجام شده است. نتایج این پژوهش نشان
- ۱۳ می‌دهد که تغییرات میزان بیکاری بر جدایی افراد متأهل تأثیرگذار است. بیکاری، برون‌زاست و از دست دادن کار
- ۱۴ به‌صورت واقعی و بالقوه بر افراد مؤثر است. بیکاری زیاد بین زن‌ها بر جدایی زوج‌های متأهل تأثیر چشمگیری ندارد.
- ۱۵ هلرستین و موریل (۲۰۱۱)، در مقاله‌ای با عنوان «رکود، رونق و طلاق» با انجام یک تحلیل تجربی به بررسی رابطه
- ۱۶ بین نرخ بیکاری ایالتی و نرخ طلاق ایالتی با استفاده از داده‌های آماری اساسی طلاق در آمریکا پرداخته‌اند. طبق نتایج
- ۱۷ این مطالعه، یک رابطه منفی قوی و مهم بین نرخ‌های طلاق و بیکاری وجود دارد که یک درصد افزایش در نرخ بیکاری
- ۱۸ طی دوره زمانی نمونه، با تقریباً یک درصد کاهش در نرخ طلاق در همان زمان مرتبط است.
- ۱۹ (سونگ، ۲۰۱۹) در تحقیقی اثرات طلاق در تحصیلات فرزندان به این نتیجه رسیده است که طلاق والدین میزان
- ۲۰ تحصیلات کودکان را کاهش نمی‌دهد. (اونوفریو، ۲۰۲۰) در تحقیقی تحت عنوان بررسی اثرات طلاق والدین و سلامتی
- ۲۱ روانی فرزندان به این نتیجه رسیده است که تعداد زیادی از کودکان در سراسر جهان به دلیل طلاق پیامدهای
- ۲۲ فرزندآوری/زندگی مشترک غیر زناشویی بی‌ثباتی خانواده را تجربه می‌کنند. (مولینا، ۲۰۰۰) در تحقیقی تحت عنوان
- ۲۳ بررسی عوامل مؤثر بر طلاق به این نتیجه رسیده است که مشکلات اقتصادی، حمایت اجتماعی، میزان دین‌داری، تضاد
- ۲۴ خانوادگی رابطه معناداری با گرایش اعتیاد دارد. (ویکراما، ۲۰۰۶) در تحقیقی تحت عنوان شرایط مالی و سلامت فیزیکی
- ۲۵ زنان مطلقه به این نتیجه رسیده است که این افراد سطح بالایی از فشار مالی را تجربه می‌کنند و همچنین میزان بالاتری
- ۲۶ از ضعف خود ارزیابی سلامتی را نشان می‌دهند. (بومن، ۲۰۰۷) در تحقیقی با عنوان بررسی اقتصادی زنان مطلقه به این
- ۲۷ نتیجه رسیده است که درصد بالایی از زنان مطلقه از قشر کم‌درآمد جامعه هستند. با عنایت به‌مرور نتایج ادبیات موضوع،
- ۲۸ اهمیت بررسی این موضوع در دو محور عمده خلاصه می‌شود، ارزش نظری و ارزش عملی. ویژگی نظری این مطالعه،
- ۲۹ کمک به پیشرفت تخصصی و افزودن بر ادبیات علمی موضوع طلاق است؛ زیرا تاکنون در زمینه طلاق تحلیل فضایی در

1 Song

2 Onofrio

3 Molina

4 Wickrama

5 Bowman

استان‌های کشور انجام به صورت محدود انجام گرفته است. ارزش عملی پژوهش نیز به نوبه خود در تغییر، بهبود و اصلاح روش‌ها و الگوهای مواجهه با طلاق و رویدادهای مناسب با آن می‌باشد.

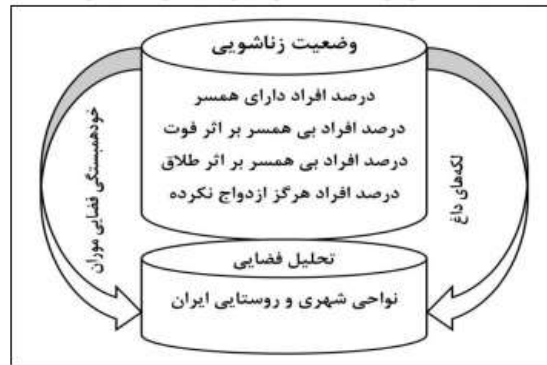
مبانی نظری

ازدواج و پیوند زناشویی یک موهبت الهی و یک پیوند ملکوتی و مقدس است که از طریق آن خانواده شکل می‌گیرد. خانواده نهادی است که شدت، عمق، گستردگی روابط و تعاملات در آن از هر جای دیگری بهتر است. همه مردم خانواده را نهادی پر از صمیمیت، دوستی و امن که آسایش اعضا را تأمین می‌کند، تصور می‌کنند (نجفی و همکاران، ۱۳۹۴: ۴۲).

طلاق فروپاشی فردی، خانوادگی و اجتماعی را در پی دارد و برای زنان نسبت به مردان تأثیرات منفی بیشتری دارد. کارشناسان بر این باورند که فرایند طلاق در بیشتر مواقع این سیر را طی می‌کند: اختلافات جزئی، تکرار اختلافات جزئی و جدی شدن آن‌ها، جدایی یا بی‌میلی یکی از زوجین به طرف مقابل، قهرهای طولانی و تکرار آن، خستگی زوجین از قهرها و درگیری (کریمی و همکاران، ۱۳۹۶: ۸۴). در مورد علل سست شدن بنیان‌های خانواده و پیدایش ناسازگاری و طلاق، هر یک از محققان و صاحب‌نظران با نظری خاص به آن پرداخته‌اند. بروس کوئن چشم‌داشت‌های غیرواقعی بینانه زوج‌ها از خوشبختی و از بین رفتن قبح طلاق، کاسته شدن از عشق اولیه، لوپس کوزره به نقل از تورشتاین و بلن گذار جامعه از یک سامان کهنه به یک سامان نو ایجاد درگیری‌های اجتماعی، هایدی روزن باوم "ساختار ازدواج و خانواده و نقش مسائل اقتصادی در بی‌اطلاعی، تفاوت در شناخت و آگاهی از وظایف نقش‌ها، توقعات بیان نشده، افکار خودانگیخته و خاموش، کاهش وابستگی عاطفی زن و شوهر به یکدیگر، تعصب و اهمیت دادن به خواسته‌های خود، تأثیر مسائل اقتصادی و بدبینی و ذهن‌خوانی غلط را عوامل ناسازگاری و طلاق می‌دانند (طاهری پنجاری و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۴۸).

هلشتاین و موریل (۲۰۱۱) درباره تأثیر عوامل اقتصادی بر مطلوبیت انتظاری طلاق معتقدند که تأثیر عوامل اقتصادی بر طلاق را می‌توان به دو صورت بیان کرد: عوامل اقتصادی از یک سو می‌تواند ارزش فعلی تنزیل یافته ازدواج را نسبت به طلاق برای زوجین به یک میزان کاهش یا افزایش دهد؛ برای مثال، اگر رکود با رونق اقتصادی به افزایش درگیری‌ها و فشار روانی زناشویی منجر شود، ارزش نسبی ازدواج برای تمامی زوجین کاهش خواهد یافت و این کاهش برای برخی زوجین به اندازه‌ای است که می‌تواند منجر به طلاق شود. از طرفی دیگر رونق اقتصادی ممکن است به طور موقت فرصت‌های بازار کار را برای زنان افزایش دهد و این موضوع باعث افزایش ارزش طلاق برای زنان شده و میزان طلاق افزایش یابد (بنی‌هاشمی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۸۴). از نظر وایزمن "طلاق فرآیندی است با تجربه به بحران عاطفی هر دو زوج شروع می‌شود و با سعی در حل تعارضات زناشویی، از طریق جدایی، با ورود به موقعیتی جدید با نقش‌ها و سبک زندگی متفاوت خاتمه می‌یابد (کلاتتری و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۱۳)

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷

شکل ۱. الگوی تحلیلی طلاق

۴ نظریات حاکم بر تحقیق

۵ این تحقیق در چارچوب مورد مطالعه ترکیبی از نظریات مرتبط به شرح ذیل را مطرح کرده است:

۶ بر اساس نظریه مبادله: افراد هنگامی وارد رابطه می‌شوند که بتوانند ضمن به حداقل رساندن هزینه‌ها، منافع خود را به

۷ حداکثر برسانند. افراد در ارتباط‌هایی شرکت می‌کنند که امید به پاداش و منفعتی داشته باشند و از تعاملاتی که احتمال

۸ بروز درد و رنج داشته باشد، دوری می‌کنند. حداقل انتظار افراد از یک رابطه این است که میزان رنج‌آوری و منافع حاصل

۹ از آن مساوی باشد. شواهدی وجود دارد که پایداری یک رابطه با سطح کلی پاداش‌های موجود مرتبط است. این نظریه

۱۰ اشاره به این مطلب دارد که هر کس منابع شخصی مانند پول، دانش، استعداد، عاطفه و ... دارد، برای پاداش مناسب

۱۱ دیگران از این منابع استفاده می‌کند. چنین منابعی می‌توانند منابع قدرت در تصمیم‌گیری زوجین باشد. نظریه مبادله

۱۲ اجتماعی می‌تواند برای کمک به زوجین در موقعیت‌های متعارض، بسیار استفاده شود. همچنین بیشتر درمان‌گرهای

۱۳ موفق زناشویی به حداکثر سازی جنبه‌های پاداش‌دهنده روابط و به حداقل رساندن موانع تأکید می‌کنند (عبدالهی، ۱۳۹۹:

۱۴ ۱۴۷).

۱۵ نظریه همسان همسری: بر اساس نظریه همسان همسری، انسان‌ها در ازدواج در پی فردی هستند که صفات و

۱۶ ویژگی‌های همسان داشته باشند، چون پیش‌فرضشان این است که هر چه تجارب و دستاوردهایشان به هم نزدیک‌تر

۱۷ باشد، آسان‌تر می‌توانند اندیشه‌ها، احساسات و جهان‌بینی همدیگر را دریابند. از سوی دیگر، توجه به اهمیت و جایگاه

۱۸ خانواده در جامعه و افزایش آمار طلاق و خشونت‌های خانگی و ناسازگاری بین زوجین ضرورت بررسی عوامل مؤثر بر

۱۹ رضایت‌مندی زناشویی را آشکار می‌سازد، رضایت‌مندی از زندگی زناشویی بر بسیاری از ابعاد زندگی فردی و اجتماعی

۲۰ انسان‌ها تأثیر می‌گذارد. ازدواج با هر هدفی که انجام شده باشد، رضایت از آن و رضایت از زندگی زناشویی در کیفیت و

۲۱ دوام و بقای آن اثر انکارناپذیری دارد، هنگامی که زن و شوهر از ازدواج خود رضایت داشته باشند. خانواده از استحکام

۲۲ خوبی برخوردار می‌شود. (آزادیان و فتحی، ۱۳۹۵: ۸۸).

۲۳ نظریه شبکه: یکی از چهره‌های مشهور نظریه شبکه، الیزابیت بات است. وی درجه تفکیک نقش‌های زن و شوهر را با

۲۴ میزان تراکم شبکه‌ای که زوجین در بیرون از خانه برای خود حفظ می‌کنند، همبسته می‌داند. هر چه ارتباط ایشان با

۲۵ شبکه‌های خویشاوندی، دوستان و همسایگان، نزدیک‌تر باشد و هر چه این شبکه‌ها متراکم‌تر باشند، رابطه زن و شوهر

۲۶ بیشتر تفکیک‌تر شده و تابع سلسله‌مراتب خواهد بود. عکس قضیه نیز مصداق دارد. هر چه شبکه‌ها کم‌تراکم‌تر باشند،

۲۷ نقش‌های مردانه و زنانه کمتر نشان‌گر جدایی و تفکیک هستند. بات این نکته را در قالب فشارهای فرهنگی تبیین

۲۸ می‌کند از عواملی که می‌تواند رابطه زن و شوهر را تحت تأثیر قرار دهد، دخالت اقوام و نزدیکان است. هر خانواده،

- ۱ قسمتی از یک شبکه بزرگ خویشاوندی محسوب می‌شود که در تعامل با سایر افراد و خانواده‌ها قرار دارد. این تعامل در گذشته، در خانواده‌های گسترده، به صورت مستقیم وجود داشت. امروزه با توجه به اینکه خانواده‌های گسترده به شکل سنتی آن وجود ندارند، این تعامل نیز تغییراتی کرده است؛ اما همچنان این روابط به عنوان عاملی تعیین کننده، بر چگونگی تصمیم‌گیری و رفتار اعضای خانواده تأثیر می‌گذارند (کرمی و البرزی، ۱۳۹۸: ۱۰۵).
- ۲ **در نظریه کنش متقابل نمادین:** فرض بر این است که انسان‌ها در فراگرد کنش متقابل اجتماعی به گونه‌ای نمادین معنایی را به دیگران انتقال می‌دهند و دیگران این نمادهای معنی‌دار را تفسیر می‌کنند و بر پایه تفسیرشان از این نمادها واکنش نشان می‌دهند. بنابراین، تفسیرهای ذهنی ما از جهان تا حد زیادی تعیین کننده رفتار ماست به طور کلی نظریه کنش متقابل نمادین بر شیوه ساخته شدن دنیا نمادین توسط دارندگان فرهنگ تأکید می‌کند. در این نظریه فرهنگ ساختاری نیست، بلکه فرآیندی مداوم از شدن است. در این نظریه فرهنگ چون نماد و نشانه تعبیر شده است. محور اندیشه مکتب کنش متقابل نمادین شیوه مشاهده و فهم درونی کنشگران فرهنگ است تا از نقطه نظر دارندگان آن فرهنگی آفرینش و آشکار شدن فرهنگ را درک کنند نظریه کنش متقابل نمادین بیان می‌کند که افراد در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند و موجب ساختن عمل یکدیگر می‌شوند. از نظر دانشمندان این مکتب، ارتباطات و معنی کاملاً جنبه اجتماعی دارد و معنی از طریق تعامل در گروه‌های اجتماعی خلق و تداوم می‌یابد. کنش متقابل نمادین نظریه‌ای است که بر اهمیت ارتباطات نمادین، یعنی انواع اداها، اطوارها، ژست‌ها، نمادها و مهم‌تر از همه زبان تأکید می‌کند. این ارتباطات نمادین در واقع، در رشد فرد و جامعه نقش کلیدی دارند. (نیازی و مرتضوی، ۱۳۹۸: ۲۵).
- ۳ **نظریه تصورات اجتماعی:** تصورات اجتماعی نیز قائل به این است که تصورات افراد می‌تواند منجر به یک رفتار شود. جودله (۱۹۸۹) در رابطه با تصور می‌گوید. تصور مانند یک شکل دانستنی قابل اجرا می‌باشد که فاعل را به موضوعی پیوند می‌زند. این پیوند، توسط کنش صورت می‌گیرد. کنش نیز عملکرد نقش انسان در جامعه است، پس تصور اجتماعی می‌تواند وسیله‌ای باشد که توسط آن، کنش انسان را هدایت کرده، موقعیت او را در جامعه و در نتیجه، عکس‌العمل انسان در رابطه با مسائلی که در جامعه با آن‌ها روبرو می‌شود را تعیین کند. زمانی که ما با محیط اطراف خود، ارتباطاتی برقرار کردیم، به دنبال آن، ارتباطات، تصورات اجتماعی ما را می‌سازد و سپس، تصورات اجتماعی، روابط بین ما را هدایت می‌کند، در واقع، هر تصویری، رفتاری را در پی خواهد داشت. (کرمی و البرزی، ۱۳۹۸: ۱۰۶).

روش پژوهش

- ۴ تحقیق حاضر از نظر هدف از نوع کاربردی است و از نظر ماهیت و روش تحقیق مورد استفاده از نوع روش‌های توصیفی - تحلیلی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش، کلیه استان‌های کشور در سال ۱۳۹۵ می‌باشد. داده‌های مربوط به مبانی نظری تحقیق به شیوه کتابخانه‌ای و اسنادی تهیه شده و داده‌های خام پژوهش از سالنامه آماری ایران استخراج شده است. ابتدا شاخص طلاق تعریف و محاسبه شده‌اند و با کدبندی و ارتباط کردن در محیط نرم‌افزار و Excel وارد شده‌اند. برای تحلیل طلاق از روش‌های میانه، مرکز انحراف بیضی، نزدیک‌ترین همسایه، موران جهانی و شاخص عمومی جی در Arc GIS استفاده شده است.
- ۵ **تحلیل لکه‌های داغ:** این تحلیل لکه‌های داغ و سرد را برای کلیه عوارض موجود در داده‌ها محاسبه می‌نماید. امتیاز z محاسبه شده نشان می‌دهد که کجای داده مقادیر کم‌وزیاد خوشه‌بندی شده‌اند.

۱ آمار موران: ابزار تحلیل خودهمبستگی فضایی موران، خودهمبستگی فضایی را بر اساس مکان دو مقدار و خصیصه
 ۲ مدنظر عوارض جغرافیایی بررسی می‌کند. این تحلیل الگوی توزیع عوارض در فضا را با ملاحظه هم‌زمان موقعیت مکانی
 ۳ و خصیصه ارزیابی می‌کند. این ابزار در حقیقت شاخص موران را محاسبه و با استفاده از امتیاز استاندارد P -value
 ۴ شاخص محاسبه‌شده را ارزیابی می‌کند و معنادار بودن آن را می‌سنجد (هاشمی و همکاران، ۱۳۹۹: ۹۵).

$$I = \frac{n}{S_0} \times \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n W_{ij} (X_i - \bar{X})(X_j - \bar{X})}{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2} \quad \text{رابطه ۱}$$

۵
 ۶ مرکز متوسط و بیضی انحراف معیار: به‌منظور سنجش توزیع فضایی و مرکز ثقل طلاق، مدل‌های آماری گرافیک مبنا
 ۷ شامل آزمون مرکز میانگین و بیضی انحراف معیار مورد استفاده قرار گرفته است. مرکز میانگین، مکان مرکزی را به‌صورت
 ۸ میانگین مبنایی تمام مکان‌های طلاق را مشخص می‌کند. بیضی انحراف معیار، با استفاده از انحراف معیار فاصله مکان
 ۹ هر طلاق تا مرکز میانگین، پراکندگی، جهت و موقعیت آن را مشخص می‌کند (کلانتری و همکاران، ۱۳۹۸: ۳۴).

۱۱ یافته‌ها

۱۲ در این بخش ابتدا به توصیف استان‌های کشور از منظر متغیر خام طلاق می‌پردازیم سپس با استفاده تحلیل فضایی
 ۱۳ موران جهانی و محلی مورد می‌سنجیم. میزان طلاق به تفکیک استان‌های کشور در سال ۱۴۰۰ جدول زیر نمایش
 ۱۴ داده‌شده است.

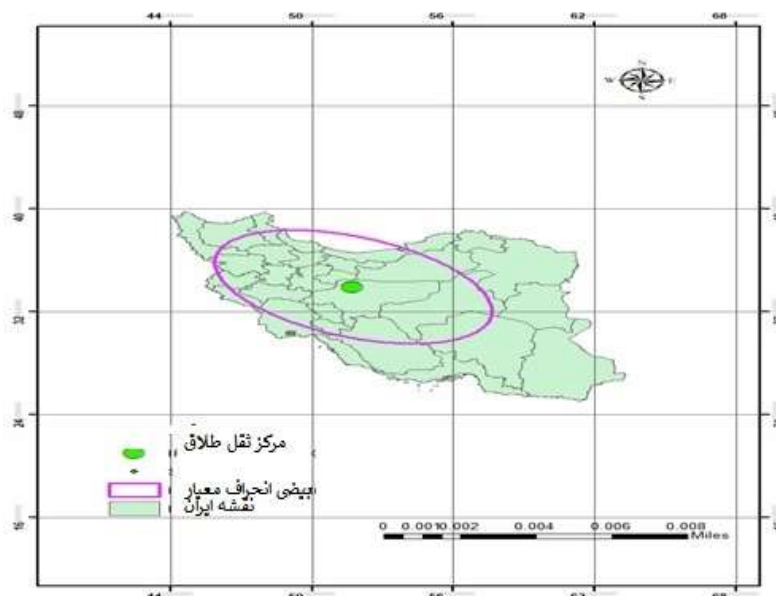
۱۵
 ۱۶ **جدول ۱.** استان‌های کشور برحسب جمعیت و میزان طلاق (۱۴۰۰)

استان‌ها	ازدواج	طلاق	نسبت درصدی ازدواج به طلاق
آذربایجان شرقی	۲۸۴۱۹	۹۱۱۹	۳۱ درصد
آذربایجان غربی	۲۶۴۳۵	۶۸۵۴	۲۵ درصد
اردبیل	۱۰۸۳۵	۳۱۸۲	۲۹ درصد
اصفهان	۲۶۱۷۳	۱۰۰۲۴	۳۸ درصد
البرز	۱۳۹۳۴	۶۵۱۷	۴۶ درصد
ایلام	۴۰۹۱	۸۱۵	۲۰ درصد
بوشهر	۶۱۶۸	۱۹۳۳	۳۱ درصد
تهران	۶۸۵۹۲	۳۱۷۳۳	۴۶ درصد
چهارمحال بختیاری	۶۸۲۵	۱۴۰۹	۲۱ درصد
خراسان جنوبی	۵۹۹۰	۱۳۶۴	۲۳ درصد
خراسان رضوی	۴۷۳۷۹	۱۸۳۸۰	۳۹ درصد
خراسان شمالی	۷۸۶۴	۲۱۰۰	۲۷ درصد
خوزستان	۳۷۵۹۴	۹۶۰۰	۲۵ درصد
زنجان	۸۰۳۰	۱۹۵۳	۲۴ درصد
سمنان	۳۳۹۲	۱۱۹۶	۳۵ درصد
سیستان و بلوچستان	۲۳۸۸۳	۱۹۴۵	۸ درصد
فارس	۲۹۸۲۶	۱۰۰۹۳	۳۴ درصد
قزوین	۷۷۳۴	۲۸۴۶	۳۷ درصد
قم	۷۱۸۴	۲۸۹۶	۴۰ درصد
کردستان	۱۳۹۰۱	۳۸۶۶	۲۸ درصد
کرمان	۲۱۱۶۹	۵۶۳۱	۲۷ درصد

کرمانشاه	۱۵۶۸۲	۴۷۶۶	۳۰ درصد
کهگیلویه و بویراحمد	۵۶۱۰	۱۳۳۳	۲۴ درصد
گلستان	۱۴۳۳۵	۳۸۶۵	۲۷ درصد
گیلان	۱۶۶۷۰	۷۰۴۲	۴۲ درصد
لرستان	۱۳۹۳۴	۳۸۷۰	۲۸ درصد
مازندران	۱۹۸۴۹	۸۷۱۸	۴۴ درصد
مرکزی	۷۹۳۷	۳۰۲۶	۳۸ درصد
هرمزگان	۱۱۵۲۴	۲۹۲۲	۲۵ درصد
همدان	۱۲۹۰۸	۴۰۳۶	۳۱ درصد
یزد	۶۳۵۸	۱۷۹۷	۲۸ درصد

منبع: (سال نامه آماری ۱۴۰۰)

۱
۲
۳ آمارهای منتشرشده از سوی سازمان ثبت‌احوال کشور نشان از این دارد که متأسفانه میزان ازدواج در هر سال نسبت به
۴ سال گذشته خود روند کاهشی داشته است. در سال ۱۴۰۰، ۵۳۰ هزار و ۳۳۵ ازدواج و ۱۷۴ هزار و ۸۳۱ طلاق ثبت شده
۵ است، **بیشترین آمار ازدواج** به ترتیب در استان‌های تهران (۶۸ هزار و ۵۹۲)، خراسان رضوی (۴۷ هزار و ۳۷۹)،
۶ خوزستان (۳۷ هزار و ۵۹۴)، آذربایجان شرقی (۲۸ هزار و ۴۱۹) و اصفهان (۲۶ هزار و ۱۷۳) بوده است و **بیشترین آمار**
۷ **طلاق** به ترتیب در استان‌های تهران (۳۱ هزار و ۷۳۳)، فارس (۱۰ هزار و ۹۳)، اصفهان (۱۰ هزار و ۲۴)، آذربایجان
۸ شرقی (۹ هزار و ۱۱۹) و مازندران (۸ هزار و ۷۱۸) بوده است.
۹ مدل‌های آماری گرافیک مبنا شامل آزمون مرکز متوسط و بیضی انحراف معیار مورد استفاده قرار گرفته است. مرکز
۱۰ متوسط، مکان مرکزی را به صورت میانگین مبنایی تمام مکان‌های آسیب‌های اجتماعی مشخص می‌کند. بیضی انحراف
۱۱ معیار، با استفاده از انحراف معیار فاصله مکان هر طلاق تا مرکز میانگین، پراکندگی، جهت و موقعیت آن را مشخص
۱۲ می‌کند. در شکل (۲) مرکز میانگین و بیضی انحراف معیار، مکان‌های کل طلاق در استان اصفهان نشان داده شده است.
۱۳ بر اساس نقشه‌های حاصل از آزمون‌های آماری یادشده، الگوهای فضایی طلاق در ایران به شرح زیر است: میانگین
۱۴ طلاق وقوع یافته در استان اصفهان به وقوع پیوسته است. بیضی انحراف معیار کل طلاق مورد بررسی دارای جمع شدگی
۱۵ زیادی است، این امر نشان می‌دهد مجموعه طلاق در جهت جنوب شرقی به شمال غربی می‌باشد به طوری که، با احتمال
۱۶ ۹۹ درصد ۷۰ درصد پهنه طلاق به طول ۳۶۸۸۳۶ و عرض آن ۳۶۷۹۱۲۱ و با چرخش ۱۱۷,۸۷۱۲۵۷ درجه می‌باشد.

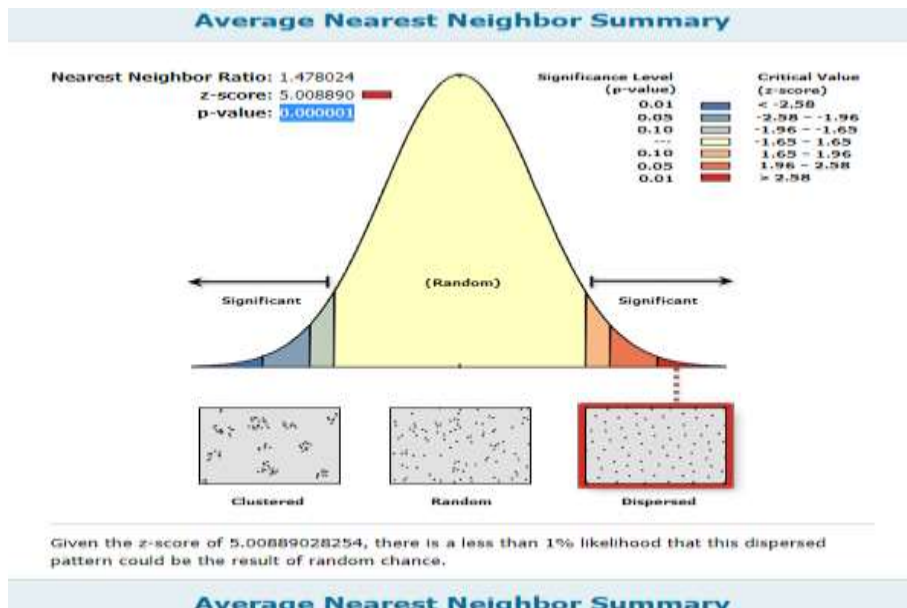
شکل ۲. مرکز متوسط و بیضی انحراف معیار مکان‌های طلاق در استان‌های ایران

آزمون خوشه‌بندی نزدیک‌ترین همسایه

چند روش برای آزمون خوشه‌بندی و شناسایی الگوهای فضایی آسیب‌های اجتماعی وجود دارد، شاخص نزدیک‌ترین همسایه از جمله مهم‌ترین آزمون‌های خوشه‌بندی است. این شاخص روشی ساده برای آزمون تمرکز طلاق در یک محدوده جغرافیایی است. میزان شاخص نزدیک‌ترین همسایه در پراکندگی کل طلاق از الگوی پراکنده تبعیت می‌کند. با توجه به مقدار Z که $۵/۰۰۸۸۹۰$ است برای بررسی و صحت آزمون نزدیک‌ترین همسایه به کار می‌رود. و هرچه بیش‌تر باشد نشان‌دهنده شدت الگو می‌باشد. از طرف دیگر با توجه به اینکه مقدار p از پنج صدم کمتر است با احتمال ۹۹ درصد یک الگوی پراکنده می‌باشد

جدول ۱. الگوی توزیع طلاق با آزمون خوشه‌بندی نزدیک‌ترین همسایه

طلاق	شاخص نزدیک‌ترین همسایگی	نمره Z	ارزش p
	۱/۴۷۸۰۲۲	۵/۰۰۸۸۹۰	۰/۰۰۰۰۱

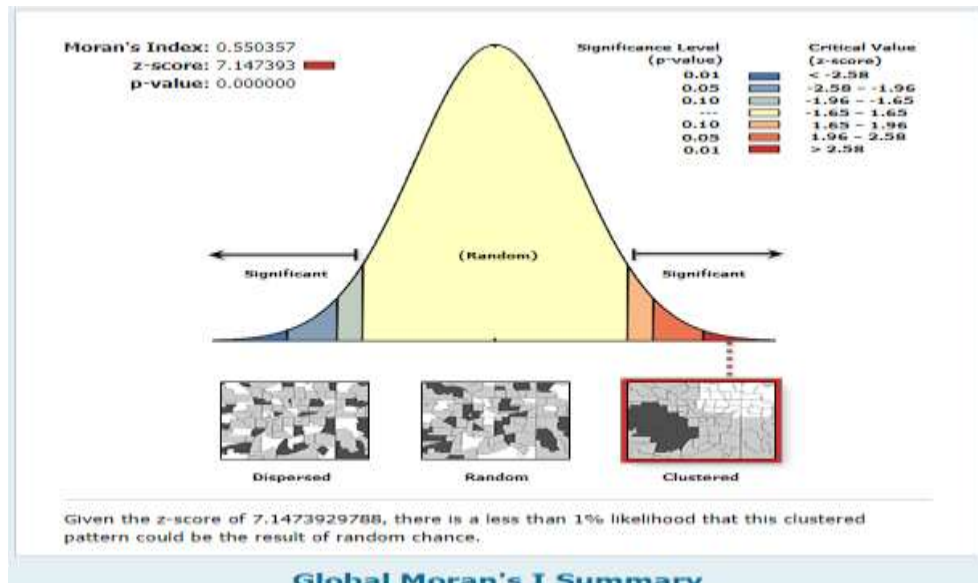

شکل ۳. نمایش گرافیکی تحلیل نزدیک‌ترین همسایگی برای طلاق در استان‌های ایران

خودهمبستگی فضایی موران جهانی: این ابزار نشان می‌دهد که الگوی پراکنش این عوارض با در نظر گرفتن مقادیر عنصر مورد مطالعه از الگوی خوشه‌ای یا پراکنده برخوردار است. نتایج حاصل از این تحلیل نشان می‌دهد که آیا عوارض به صورت تصادفی پراکنده یا خوشه‌ای در فضا توزیع شده‌اند؟ این ابزار در حقیقت آماره یا شاخص موران را محاسبه می‌کند و با استفاده از امتیاز استاندارد Z و سطح معنی‌داری به ارزیابی و معنادار بودن شاخص محاسبه‌شده می‌پردازد. رتبه یک شاخص از -۱ برای خودهمبستگی فضایی منفی کامل پراکنده با یک الگوی منظم است و +۱ برای خودهمبستگی فضایی مثبت کامل (خوشه‌ای) است و مقدار صفر که نشان‌دهنده عدم خودهمبستگی فضایی (الگوی تصادفی فضایی) است. نتایج تجزیه و تحلیل حاصل از Moran's I بیش از مقدار صفر است. لذا از الگو خوشه‌ای طلاق را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه مقدار Z برابر با ۷/۱۴۳۹۳ است و کمتر از ۱ درصد احتمال خیلی کمی دارد که چنین الگویی خوشه‌ای نباشد.

جدول ۲. الگوی توزیعی طلاق توسط موران

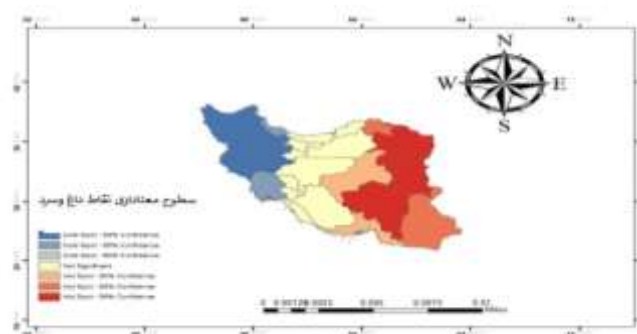
طلاق	شاخص نزدیک‌ترین همسایگی	نمره Z	ارزش P
	۱/۴۷۸۰۲۴	۵/۰۰۸۸۹۰	۰/۰۰۰۰۱

شکل ۴. نمایش گرافیکی موران جهانی برای طلاق در استان‌های ایران

توزیع فضایی نقاط داغ و سرد

توزیع فضایی نقاط سرد و داغ این ابزار نشان می‌دهد که مقادیر عوارض جغرافیایی در کجا زیاد و در کجا کم توزیع شده‌اند، همچنین نشان می‌دهد که کدام عوارض دارای مقادیر بسیار متفاوت از پیرامونشان هستند. برای انجام این مسئله از مقدار Z و مقدار P و یک نشان‌گر که نشان‌دهنده نوع خوشه برای هر عارضه است می‌پردازد. Getis- Ord Gi به خوبی برای خواص آماری ساخته شده‌اند و برای توصیف همبستگی فضایی از الگوهای استفاده می‌کنند که بعضی مواقع به عنوان نقاط داغ و نقاط سرد نامیده می‌شوند. برای مثال اگر ارزش‌های بالا نزدیک یکدیگر باشند، شاخص موران دلالت بر خودهمبستگی فضایی مثبت نسبتاً بالا دارند که این طبقه از ارزش‌های بالا ممکن است به عنوان نقطه تمرکز (داغ) نامیده شود در تحلیل طلاق با استفاده از مقادیر Z و P ارزش پیکسلی سطح ۹۰ درصد اولویت تا سطح ۹۹ درصد اولویت متغیر خواهد بود. خروجی این تحلیل به صورت وکتوری است که در آن استان‌های کشور به تفکیک از سطح خیلی کم تا خیلی زیاد در طلاق دسته‌بندی شده‌اند که به تفکیک رنگ قابل مشاهده‌اند.

شکل ۵. نمایش گرافیکی طلاق در استان‌های کشور

همان‌طور که از شکل (۵) مشاهده می‌کنیم قسمت‌های قابل توجهی از طلاق در استان‌های کشور در محدوده طیفی متوسط تا خیلی پایین قرار گرفته‌اند به گونه‌ای که دلیل وسعت و جمعیت کم‌تر گویای نقاط سرد در این محدوده می‌باشد.

اما این وضعیت در بخش شرق کشور متفاوت است. به دلیل وسعت و جمعیت بیش‌تر گویای بالا بودن نقاط داغ طلاق در این محدوده است.

نتیجه‌گیری

خانواده از نخستین نظام‌های عمومی و جهانی است که برای رفع نیازمندی‌های حیاتی و عاطفی انسان و بقا، ضرورت تام دارد و از همه نهادهای اجتماعی، طبیعی‌تر است و وارد شدن هر آفت و زوالی به این نهاد و کارکردهای آن از امور مهم و شایسته کنکاش است. یکی از مهم‌ترین آسیب‌های خانوادگی طلاق است. در این پژوهش به‌منظور بررسی تحلیل فضایی طلاق از روش‌های لکه‌های داغ، خودهمبستگی فضایی موران و خوشه‌بندی جهت تحلیل الگوی استفاده‌شده است. ابتدا الگوی فضایی طلاق در استان‌های ایران انجام‌شده است که نتایج زیر را به دنبال داشته است:

نتایج انحراف بیضی حاکی از آن است که مجموعه طلاق در جهت جنوب شرقی به شمال غربی می‌باشد. نتایج حاصل از نزدیک‌ترین همسایه حاکی از آن بود که طلاق در استان‌های کشور از الگوی پراکنده برخوردار است و همچنین نتایج موران حاکی از آن است که طلاق از الگوی خوشه‌ای برخوردار است به‌منظور دسته‌بندی لکه‌های داغ و سرد از شاخص عمومی جی (Hotspot) استفاده‌شده است نتایج حاکی از آن شد که قسمت عمده لکه‌های طلاق در شرق در استان‌های خراسان رضوی، جنوبی و شمالی و که به علت وسعت استان‌ها و جمعیت می‌باشد. همچنین قسمت عمده لکه‌های سرد در استان‌های شمال غربی می‌باشد. نتایج پژوهش حاضر با این پژوهش‌ها تفاوت و تشابهاتی به شرح زیر دارد؛ پژوهش حاتمی نژاد و همکاران در سال ۱۳۹۴ نشان داد که بیشترین طلاق در سرشماری سال ۹۰ مربوط به استان‌های تهران، البرز و خراسان رضوی می‌باشد. از این‌رو بین استان‌های مختلف کشور تفاوت معناداری میان میزان طلاق مشاهده می‌شود و نتایج آزمون همبستگی بیانگر رابطه میان شهرنشینی و طلاق است. که با یافته‌های تحقیق رابطه همسویی دارد. پژوهش نیک پور و علیزاده ۱۳۹۹ نشان داد که تمرکز افراد متأهل در نواحی شمالی به‌مراتب بیشتر از نواحی جنوبی کشور است، ولی تمرکز افراد هرگز ازدواج‌نکرده، در نیمه جنوبی کشور به‌ویژه جنوب شرق، جنوب غرب و غرب کشور از مقادیر بیشتری برخوردار بوده و خوشه فضایی قوی‌تری تشکیل داده است. همچنین تمرکز افراد بی‌همسر بر اثر فوت در نواحی شمال غرب، شمال شرق، مرکز و غرب و تمرکز افراد بی‌همسر بر اثر طلاق در شمال و شمال شرق کشور بیشتر از سایر نواحی کشور بوده است. در مجموع ۶۳/۸ درصد از جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کشور دارای همسر (متأهل)، ۴/۱ درصد بی‌همسر بر اثر فوت (بیوه)، ۱/۷ درصد بی‌همسر بر اثر طلاق (مطلقه) و ۳/۳ درصد هرگز ازدواج‌نکرده‌اند. که با یافته‌های تحقیق رابطه همسویی دارد.

حامی مالی

این اثر حامی مالی ندارد.

سهام نویسندگان در پژوهش

نویسندگان در تمام مراحل و بخش‌های انجام پژوهش سهم برابر داشتند.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله ندارند.

تقدیر و تشکر

۱
 ۲ نویسندگان از همه کسانی که در انجام این پژوهش به ما یاری رساندند، به ویژه کسانی که کار ارزیابی کیفیت مقالات را انجام دادند، تشکر و قدردانی می-
 ۳ نمایند

منابع

- ۴
 ۵
 ۶ ابراهیمی، لقمان و محمدرضا، مریم. (۱۴۰۰). مرور نظام‌مند عوامل زمینه‌ساز طلاق توافقی زوجین دهه اخیر در ایران (۹۸) -
 ۷ (۱۳۸۸). فصلنامه زن و جامعه، ۱۲(۴۶)، ۱۶-۲۹.
- ۸ احمدی، عقیل و صداقت، کامران (۱۳۹۳). تبیین جامعه‌شناختی عوامل اجتماعی مؤثر بر طلاق (مطالعه موردی: شهرستان
 ۹ قائم‌شهر). جامعه‌شناسی کاربردی، ۵۴(۲)، ۹۷-۱۱۶. DOI: 20.1001.1.20085745.1393.25.2.8.72
- ۱۰ احمدی خویی، شاهپور؛ مهداد، علی و کشتی‌آرای، نرگس. (۱۳۹۷)، تدوین بسته آموزشی پیشگیری از طلاق و تعیین اثربخشی آن
 ۱۱ بر صمیمیت و کیفیت ارتباط زوجی. تغییرات اجتماعی - فرهنگی، ۱۷(۳)، ۱-۱۷.
- ۱۲ امیرفخریان، مصطفی و کامل فرو، مهرنوش. (۱۴۰۰). بررسی و تحلیل توزیع فضایی عرصه‌های طب سنتی و عطاری‌های گیاهی
 ۱۳ در شهر مشهد با استفاده از الگوی مکعب زمانی-فضایی. مجله آمایش جغرافیایی فضا، ۱۱(۴۱)، ۱۴۱-۱۶۲.
 ۱۴ DOI: 10.30488/GPS.2021.254719.3324
- ۱۵ ایمان زاده، وحیده؛ محب‌نیمه؛ عبدی، رضا و هنرمند عظیمی، مرتضی. (۱۳۹۸)، شناسایی عوامل مؤثر بر طلاق و ارائه مدلی برای
 ۱۶ پیش‌بینی طلاق با استفاده از تحلیل شبکه عصب. فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی، ۱۴(۵۶)، صص ۱۴-۵۶.
 ۱۷ DOI: 10.22059/JAPR.2021.308375.643607
- ۱۸ آرین فر، نیره و رسولی، رویا (۱۳۹۸). مدل معادلات ساختاری پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سلامت خانواده اصلی و متغیر
 ۱۹ میانجی ابعاد عشق. مطالعات زن و خانواده، ۷(۱۱)، ۱۳۹-۱۵۷. doi: 10.22051/jwfs.2017.15203.1443
- ۲۰ آزادیان، عذرا و فتحی، سروش (۱۳۹۵)، بررسی همسان همسری در بین زوجین تهرانی و تأثیر آن بر رضایت‌مندی، از زندگی
 ۲۱ زناشویی. فصلنامه زن و جامعه، ۷(۵)، ۸۵-۱۰۴.
- ۲۲ بنی‌هاشمی، فریبا سادات؛ علی‌مندگاری، ملیحه؛ کاظمی‌پور، شهلا و غلامی فشارکی، محمد. (۱۳۹۷)، بررسی عوامل مؤثر بر میزان
 ۲۳ طلاق استان‌های ایران با استفاده از مدل تحلیل مسیر، دو فصلنامه مطالعات جمعیتی، ۲(۴)، ۱۸۱-۱۲۰.
- ۲۴ جوادی یگانه، محمدرضا و علمدارو فاطمه (۱۳۹۸)، فرایند طلاق در افراد طبقه متوسط شهر تهران. بررسی مسائل اجتماعی ایران
 ۲۵ ۱۰(۲)، ۱۵۳-۱۷۷. <https://doi.org/10.22059/ijsp.2020.77486>
- ۲۶ چابکی، ام‌البنین. (۱۳۹۲). مطالعه بین‌نسلی رابطه نگرش به طلاق و کارکردهای خانواده. مطالعات زن و خانواده، ۱(۱۲)، ۶۳-۸۰.
- ۲۷ حاتمی‌نژاد، حسین؛ اشنویی، امیر و خادمی، سمیه (۱۳۹۴)، تحلیل فضایی رابطه شهرنشینی و طلاق در استان‌های کشور. فصلنامه
 ۲۸ جغرافیا و مطالعات محیطی، ۳(۱۱)، ۴۰-۶۰. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.23225602.1394.3.11.6.6>
- ۲۹ حسینی، رضا؛ قدرتی، حسین و امیرپور؛ مهناز (۱۳۹۳)، پیامدهای طلاق برای زنان مطلقه شهر مشهد (یک پژوهش کیفی)، تغییرات
 ۳۰ اجتماعی - فرهنگی، ۱۱(۳)، ۱۰۸-۱۱۹.
- ۳۱ حسینی، حاتم و تیموری ارشد، رضا (۱۴۰۰)، استقلال زنان و دوام ازدواج منجر به طلاق در میان گروه‌های قومی منتخب در
 ۳۲ ایران. دو فصلنامه مطالعات جمعیتی، ۱۰(۳)، ۱۸۰-۲۱۰. <https://doi.org/10.22034/jips.2021.290135.1113>
- ۳۳ سرگزی، زهرا؛ محمدی، علیرضا؛ خمر، غلامعلی و ایمانی، بهرام. (۱۴۰۰). شناسایی و تحلیل فضایی پهنه‌های فقر شهری، مطالعه
 ۳۴ موردی: شهر زاهدان، مجله آمایش جغرافیایی فضا، ۱۱(۴۰)، ۵۵-۷۰. <https://doi.org/10.30488/gps.2020.182972.3035>
- ۳۵ سهامی، سوسن و عسگری، نسرین. (۱۴۰۰). تحلیل کیفی انواع صمیمیت مخدوش شده در زنان در آستانه طلاق. فصلنامه زن و
 ۳۶ جامعه، ۱۲(۴۷)، ۱۷۷-۱۹۰. <https://doi.org/10.30495/jzvj.2021.5523.1413>

- طاهری بجناری، رویا؛ آقاجانی و مرساء. (۱۳۹۷). واکاوی پدیده طلاق، ریشه‌ها و پیامدها در شهر تهران. *بررسی مسائل اجتماعی ایران*، ۲(۹)، ۱۳۹-۱۵۹. <https://doi.org/10.22059/ijsp.2018.68623>
- عبداللهی، اصغر؛ احدی، حسن؛ تاجری، بیوک و حاج‌علیزاده، کبری. (۱۳۹۹). تجربه طلاق از منظر زوجین مطلقه در شهر تهران (در پنج سال اول زندگی). *فصلنامه مطالعات راهبردی زنان (کتاب زنان سابق)*، ۲۳(۸۹)، ۱۴۳-۱۸۹. <https://doi.org/10.22095/JWSS.2020.252782.2507>
- عنایت زاده، لیلا و قاضی طباطبایی، محمود. (۱۳۹۲). تجربه زیسته زنان مطلقه کرد، فرایندها و چالش‌های آنان: بررسی پدیدارشناختی (مطالعه موردی شهرستان سقز). *زن در فرهنگ و هنر*، ۵(۲)، ۳۷۳-۳۹۶.
- فیروزجائیان، علی‌اصغر؛ ریاحی، محمد اسماعیل و محمدی دوست، منصوره. (۱۳۹۵). تحلیل جامعه‌شناختی طلاق عاطفی در میان زوجین شهر نوشهر. *مطالعات توسعه اجتماعی-فرهنگی*، ۵(۳)، ۵۹-۳۴. <https://journals.sabz.ac.ir/scds/article-1-306-fa.html>
- کریمی، فرشاد و البرزی، صدیقه. (۱۳۹۷). بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر گرایش به طلاق در شهر شیراز. *دو فصلنامه مطالعات جمعیتی*، ۴(۱)، ۱۰۱-۱۲۶.
- کریمی، یوسف؛ الماسی، سکینه؛ محمدی، رزگار و فاضلی، حسن. (۱۳۹۵). مطالعه بسترهای طلاق در افراد مطلقه: پژوهشی پدیدارشناسان. *مطالعات روان‌شناسی بالینی*، ۲۵(۷)، ۷۷-۵۵. <https://doi.org/10.22054/jcps.2017.7138>
- کلانتری، عبدالحسین؛ روشن‌فکر، پیام و جواهری و جلوه، ۱۳۹۰، آثار و پیامدهای طلاق مرور نظام‌مند تحقیقات انجام‌شده در ایران با تأکید بر ملاحظات جنسیتی، *زن در توسعه و سیاست*، ۹(۳)، ۱۱۱-۱۳۱.
- کلانتری، محسن؛ پوراحمد، احمد و ابدالی، یعقوب. (۱۳۹۸). تحلیل فضایی بزهکاری در بافت‌های ناکارآمد شهری، مطالعه موردی: محله هرندی، منطقه ۱۲ تهران، *فصلنامه پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری*، ۱۰(۱۹)، ۴۹-۶۰. <https://dori.net/dor/20.1001.1.25383930.1398.10.19.3.6>
- مالمیر، مهدی و ابراهیمی، مرضیه. (۱۳۹۹). نوع‌شناسی ساختار قدرت در خانواده ایرانی. *فصلنامه مطالعات راهبردی زنان (کتاب زنان سابق)*، ۲۲(۸۷)، صص ۷-۳۲. <https://doi.org/10.22095/jwss.2020.220454.2273>
- معصومی، سمیرا؛ رضاییان، حمید و حسینیان، سیمین. (۱۳۹۶). پیش‌بینی رضایت جنسی بر اساس الگوهای ارتباطی زوجین. *مطالعات زن و خانواده*، ۵(۱)، ۷۹-۱۰۱.
- موسوی، سیده فاطمه و دهشیری، غلامرضا. (۱۳۹۴). نقش فاصله بین انتظارات و واقعیت رابطه زناشویی در رضایت زناشویی زنان و مردان شهر تهران. *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، ۱۳(۲)، ۹۳-۱۱۰.
- مؤمنی، خدامراد؛ عزیزی، صمد؛ محمد نجار، نرگس؛ احمدیان، علی؛ تقی پور، بهزاد؛ سراج محمدی، پارسا. (۱۴۰۰). اثربخشی آموزش تنظیم هیجان بر کاهش دل‌زدگی زناشویی و نارسایی هیجانی زوجین در شرف طلاق. *فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی*، ۱۶(۶۲)، ۳۱-۸۱.
- نجفی، محمود؛ بیطرف، مهسا؛ محمدی‌فر، محمدعلی؛ زارعی مته کلایی، الهه. (۱۳۹۴). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و بینش‌شناختی در زنان متقاضی طلاق و عاد. *فصلنامه زن و جامعه*، ۲۴(۶)، ۴۱-۵۸.
- نیازی، محسن؛ میری، سمیه و افرا، هادی. (۱۳۹۹). فرا تحلیل مطالعات انجام‌شده پیرامون عوامل مؤثر بر طلاق عاطفی در جامعه ایران. *تغییرات اجتماعی-فرهنگی*، ۱(۱۷)، ۱۷۷-۱۹۵.
- نیک پور، عامر و حسعلی زاده، میلاد. (۱۳۹۷). الگوی فضایی فقر و طلاق در شهر قائم‌شهر و جغرافیای اجتماعی شهری، ۵(۲)، ۱۰۷-۱۲۵.

References

- D'Onofrio, B., & Emery, R. (2019). Parental divorce or separation and children's mental health. *World Psychiatry*, 18(1), 100.

- Abdullahi, A., Ahadi, H., Trade, B., & Haj Alizadeh, K. (2019). Divorce experience from the perspective of divorced couples in Tehran (in the first five years of life). *Quarterly of Women's Strategic Studies (Former Women's Book)*, 23 (89), 143-189. <https://doi.org/10.22095/JWSS.2020.252782.2507> [In Persian].
- Ahmadi Khoei, S., Mehdad, A., & Keshtiarai, N. (2017). Compilation of a training package for preventing divorce and determining its effectiveness on the intimacy and quality of couple relationship. *Socio-Cultural Changes*, 17(3), 1-17 [In Persian].
- Ahmadi, A., & Sadaqat, K. (2013). Sociological explanation of social factors affecting divorce (case study: Ghaem Shahr city). *Applied Sociology*, 54(2), 116-97. [In Persian].
- Amirfakhrian, M., & Kamel Foro, M. (2022), investigation and analysis of the spatial distribution of traditional medicine and herbal medicine fields in Mashhad using the time-space cube model. *Journal of Geographical Analysis of Space*, 11(41) 11, 141-162. DOI: [10.30488/GPS.2021.254719.3324](https://doi.org/10.30488/GPS.2021.254719.3324) [In Persian].
- Arin Far, N., & Rasouli, R. (2018). Structural equation model for predicting marital satisfaction based on the health of the main family and the mediating variable of love dimensions. *Women and Family Studies*, 7, (11), 139-157. doi: [10.22051/jwfs.2017.15203.1443](https://doi.org/10.22051/jwfs.2017.15203.1443) [In Persian].
- Azadian, O., & Fathi, S. (2016). investigation of marital compatibility among Tehrani couples and its effect on marital life satisfaction. *Women and Society Scientific-Research Quarterly*, 7(5), 104-85. [In Persian].
- Bani Hashemi, F.S., Ali Mandgari, M., Kazmipour, S., & Gholami Pasharaki, M. (2017). Investigating factors affecting the divorce rate in Iran's provinces using the path analysis model, two-quarterly. *Journal of Population Studies*, 2 (4), 120-181. [In Persian].
- Bowman, S. (2007). Low economic status is associated with suboptimal intakes of nutritious foods by adults in the National Health and Nutrition Examination Survey 1999-2002. *Nutrition Research*, 27(9), 515-523.
- Chabaki, M. (2012), intergenerational study of the relationship between attitudes toward divorce and family functions. *Women and Family Studies*, 1(12), 63-80. [In Persian].
- Cohen, P. N. (2019). The coming divorce decline. *Socius*, 5, 1-6
- Ebrahimi, L., & Mohammadloju, M. (2022). a systematic review of the factors underlying consensual divorce of couples in the last decade in Iran (1388-1998). *Women and Society Scientific-Research Quarterly*, 12(46), 16-29. DOI: [20.1001.1.20085745.1393.25.2.8.72](https://doi.org/10.1001.1.20085745.1393.25.2.8.72). [In Persian].
- Enayatzadeh, L., & Qazi Tabatabai, M. (2012). the lived experience of divorced Kurdish women, their processes and challenges: a phenomenological study (Saqez city case study). *Women in Culture and Art*, 5(2), 373-396. <https://doi.org/10.22059/jwica.2013.36485> [In Persian].
- Firouzjaian, A.A., Riahi, M. I., & Mohammadi Dost, M. (2015). Sociological analysis of emotional divorce among couples in Nowshahr city. *Social-Cultural Development Studies*, 5(3), 34-59. [In Persian].
- Hasni, R., Gudari, H., & Amirpur, M. (2013). consequences of divorce for divorced women in Mashhad (a qualitative research). *social-cultural changes*, 11(3), 108-119. [In Persian].
- Hataminejad, H., Ashnoi, A., & Khademi, S. (2014), Spatial analysis of the relationship between urbanization and divorce in the provinces of the country. *Journal of Geography and Environmental Studies*, 3(11), 60-40. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.23225602.1394.3.11.6.6> [In Persian].
- Hosseini, H., & Timouri Arshad, R. (2013). Women's independence and the durability of marriage leading to divorce among selected ethnic groups in Iran. *biquarterly Journal of Population Studies*, 10(3), 210-180. <https://doi.org/10.22034/jips.2021.290135.1113> [In Persian].
- Imanzadeh, V., Mohib Naima, A., Artman Azimi, R. (2018). Identifying factors affecting divorce and presenting a model for predicting divorce using neural network analysis. *New Psychological Research Quarterly*, 14(56), 56-14. DOI: [10.22059/JAPR.2021.308375.643607](https://doi.org/10.22059/JAPR.2021.308375.643607). [In Persian].
- Javadi Yeganeh, M. R., & Alamdar, F. (2018). Divorce process in middle class people of Tehran. *Iran Social Issues Review* 10(2), 153-177. <https://doi.org/10.22059/ijsp.2020.77486>. [In Persian].

- Kalantari, M., Pourahmad, A., & Abdali, Y. (2018). Spatial analysis of delinquency in inefficient urban contexts, case study: Harandi neighborhood District 12 of Tehran. *Quarterly of Urban Ecology Research*, 10(19), 49-60. <https://doi.org/10.1001.1.25383930.1398.10.19.3.6> [In Persian].
- Karami, F., & Al-Barzi, S. (2017). Investigation of social factors affecting the tendency to divorce in Shiraz city. *Demographic Studies Quarterly*, 4(1), 101-126 [In Persian].
- Karimi, Y., Almasi, S., Mohammadi, R., & Fazli, H. (2015). Studying the contexts of divorce in divorced people: research by phenomenologists. *Clinical Psychology Studies*, 25 (7), 55-77 <https://doi.org/10.22054/jcps.2017.7138> [In Persian].
- Malmir, M., & Ebrahimi, M. (2019). Typology of Power Structure in Iranian Family. *Quarterly of Women's Strategic Studies (Former Women's Book)*, 22(87), 32-7. <https://doi.org/10.22095/jwss.2020.220454.2273> [In Persian].
- Masoumi, S., Rezaian, H., & Hosseinian, S. (2016). Predicting sexual satisfaction based on couples' communication patterns. *Women and Family Studies*, 5(1), 79-101. [In Persian].
- Momeni, K., Azizi, S., Mohammad Najjar, N., Ahmadian, A., Taghipour, B., Siraj Mohammadi, Mousavi, S. F., & Dashiri, G. (2014). The role of the gap between expectations and the reality of the marital relationship in the marital satisfaction of women and men in Tehran. *Women's Social Psychological Studies*, 13(2), 93-110 [In Persian].
- Najafi, M., Baitraf, M., Mohammadifar, M. A., Zarei, M., & Kalai, E. (2014) Comparison of primary maladaptive schemas and cognitive insight in women applying for divorce and Aad. *Women and Society Scientific-Research Quarterly*, 24 (6), 41-58. [In Persian].
- Niazi, M., Miri, S., & Afra, H. (2019), meta-analysis of studies conducted on factors affecting emotional divorce in Ira society. *Socio-Cultural Changes*, 1(17), 177-195. [In Persian].
- Nikpour, A., & Hassanalizade, A. (2017). Spatial pattern of poverty and divorce in Qaimshahr city. *Urban Social Geography*, 5(2), 107-125. [In Persian].
- Roy, S. (2011). Unemployment rate and divorce. *Economic Record*, 87, 56-79.
- Sahami, S., & Askari, N. (2020). Qualitative analysis of the types of distorted intimacy in women on the verge of divorce. *Women and Society Quarterly*, 12(47), 177-190. <https://doi.org/10.30495/jzv.2021.5523.1413> [In Persian].
- Sargazi, Z., Mohammadi, A., Khmer, G. A., & Imani, B. (2021). spatial identification and analysis of urban poverty zones, case study: Zahedan city. *Journal of Geographical Analysis of Space*, 11(40), 55-70. <https://doi.org/10.30488/gps.2020.182972.3035> [In Persian]
- Taheri Benchnari, R., & Aghajani, M. (2017). Analyzing the phenomenon of divorce, its roots and consequences in the city of Tehran. *Iranian Social Issues Review*, 9(2), 139-159. <https://doi.org/10.22059/ijsp.2018.68623> [In Persian].
- Wickrama, K. A. S., Lorenz, F. O., Conger, R. D., Elder Jr, G. H., Abraham, W. T., & Fang, S. A. (2006). Changes in family financial circumstances and the physical health of married and recently divorced mothers. *Social Science & Medicine*, 63(1), 123-136.